

Educația în spiritul pudorii (1): anii copilăriei

Simțul pudorii se deșteaptă în om pe măsură ce acesta își descoperă intimitatea.

Respectul pe care trebuie să-l aibă fiecare persoană față de sine însăși se învață mai ales în familie. Vă oferim câteva sugestii în acest editorial.

12.06.2013

Ce este pudoarea? La prima vedere, este un sentiment de rușine care ne

face să nu arătăm în fața celorlalți ceva ce ține de intimitatea noastră. Pentru mulți, este vorba mai mult despre o formă de apărare mai mult sau mai puțin spontană împotriva indecenței și unii o confundă cu puritanismul.

Această concepție este, însă, limitată. Este ușor de constatat acest lucru atunci când ne gândim că, acolo unde nu există personalitate, nici intimitate, pudoarea este superfluă. Animalele nu o au.

În plus, pudoarea nu se referă doar la lucrurile rele sau indecente, există, de asemenea, o pudoare a lucrurilor bune, o rușine naturală de a arăta, de exemplu, cadourile primite.

Pudoarea, considerată ca sentiment, are o valoare inestimabilă, deoarece presupune să îți dai seama că ai o intimitate și nu doar o existență publică; dar, în plus, există și o virtute a pudorii, care își are

rădăcinile în acest sentiment și care îi permite omului să aleagă când și cum să își exprime propriul sine în fața persoanelor care îl pot recepta și înțelege așa cum merită.

Valoarea intimității proprii

Pudoarea are o profundă valoare antropologică: apără intimitatea bărbatului sau a femeii – partea sa cea mai valoroasă – pentru ca aceasta să poată fi dezvăluită în mediul adecvat, în momentul convenabil, în mod corect și în contextul propice.

În caz contrar, persoana rămâne expusă relelor tratamente sau, cel puțin, riscă să nu fie tratată cu considerația cuvenită. Inclusiv în ceea ce privește persoana însăși, pudoarea este necesară pentru a dobândi și a păstra stima de sine, aspect esențial al iubirii față de sinele propriu.

Altfel spus, «cu pudoarea, ființa umană manifestă aproape "instinctiv" necesitatea afirmării și acceptării acestui "eu" la justa lui valoare».[1] Lipsa de pudoare demonstrează că intimitatea proprie este considerată prea puțin originală și relevantă, astfel încât nimic din ceea ce ea conține nu merită să fie rezervat pentru anumite persoane și nu pentru altele.

Frumusețea pudorii

Termenul "pudoare" – înțeles atât ca sentiment, cât și ca virtute – poate fi folosit cu diverse gradații. În sensul cel mai strict, se referă la protejarea corpului, în sens mai larg, cuprinde alte aspecte ale intimității – de exemplu, manifestarea propriilor emoții –, în alt caz, pudoarea se referă, în ultimă instanță, la misterul persoanei și al dragostei ei.[2]

Ca principiu general, se poate spune că pudoarea are sensul ca alții să

recunoască în noi ceea ce avem mai personal. În ceea ce privește corpul, acest lucru presupune să atragem atenția asupra a ceea ce poate transmite ceea ce este propriu fiecărei persoane (chipul, mâinile, privirile, gesturile...). În acest sens, îmbrăcămintea este în slujba acestei capacități de comunicare și trebuie să exprime imaginea pe care o avem despre noi înșine și respectul pe care îl oferim celorlalți. Eleganța și bunul gust, curățenia și îngrijirea personală apar astfel ca primele manifestări de pudoare, care cere (și oferă) respect celor care ne înconjoară. Din același motiv, puțină virtute în acest domeniu duce cu ușurință la grosolănie și la dezordine în îngrijirea personală. Cu diferite ocazii, prelatul Opus Dei a pledat pentru «trăirea și apărarea pudorii, contribuind la crearea și la răspândirea unei mode care să respecte demnitatea, protestând față

de normele care nu respectă valorile unei frumuseți autentice.»[3]

Ceva asemănător se întâmplă cu aspectul mai spiritual: această virtute pune ordine în interiorul nostru, în conformitate cu demnitatea persoanelor și cu legăturile care există între ele.[4]

Respectarea intimității, proprii sau a altora, ne permite să ne facem cunoscuți în măsura potrivită în diverse contexte în care ne mișcăm. Astfel, se umanizează relațiile personale, pentru că fiecare capătă nuanțe distincte; acest lucru nu doar face mai atrăgătoare personalitatea, ci și, pe măsură ce se împărtășesc sfere de intimitate, permite bucuria prieteniei adevărate.

De aceea, în educația în spiritul pudorii, este indispensabil să se arate sensul eminent pozitiv al acestei virtuți. «Pudoarea, element fundamental al personalității, poate

fi considerată – în plan educativ – drept conștiința vigilentă în apărarea demnității omului și a iubirii autentice».[5] Când se explică sensul profund al pudorii – protejarea intimității proprii pentru a o putea oferi cuiva care poate să o aprecieze cu adevărat –, este mai ușor să se accepte și să se interiorizeze consecințele ei practice. Obiectivul, atunci, nu este ca tinerii să trăiască anumite criterii de comportament pe acest plan, ci ca ei să le aprecieze și să și le asume ca pe ceva care este în rădăcina structurii ființei lor.

Exemplul părinților și mediul familial

Cum bine știm, exemplul bun este totdeauna un element esențial în munca educativă. Dacă părinții – și alte persoane adulte care locuiesc în casă, cum ar fi bunicii - știu să se poarte cu decență, copiii înțeleg că aceste manifestări ale delicateții și

ale pudorii exprimă demnitatea diferiților componenți ai familiei. De exemplu, părinții pot și trebuie să își demonstreze dragostea pe care și-o poartă în fața copiilor, dar știind să păstreze anumite efuziuni pentru momentele de intimitate. În acest sens, Sfântul Josemaría își amintea atmosfera din căminul pe care îl creaseră părinții lui: *și nu făceau gesturi exagerate: un sărut. Fiți pudici în fața copiilor.*[6] Nu înseamnă să se acopere dragostea cu o aparență de răceală, ci să li se arate copiilor necesitatea eleganței în comportament, care este străină de afectare.

Nu se sfârșesc aici, însă, manifestările unei pudori sănătoase. Încrederea care se oferă într-o familie este compatibilă cu a ști să te porți în casă într-un mod coerent cu propria demnitate. O relaxare în poziții sau în îmbrăcăminte, cum ar fi a umbla mult în capot sau a-ți

schimba hainele în fața copiilor, sfârșește prin a coborî atmosfera umană a unui cămin și invită la neglijență. Trebuie să se dea o atenție specială acestor aspecte în anotimpul cald, deoarece temperatura, hainele mai lejere și, poate, faptul că suntem în vacanță deschid poarta lipsei de grijă. Cu siguranță, fiecare moment și loc cer să ne îmbrăcăm într-un mod adecvat, dar se poate păstra totdeauna decența. Este posibil ca, uneori, acest mod de a proceda să contrasteze cu atmosfera generală, dar *de aceea este nevoie ca formația voastră să fie de asemenea natură încât să aduceți, cu naturalețe, propria voastră atmosferă, ca să "dați voi tonul" societății cu care conviețuiți.*^[7]

Dacă pudoarea este legată, mai presus de toate, cu manifestarea intimității, este logic că educația în spiritul pudorii trebuie să abordeze domeniul gândurilor, sentimentelor

sau intențiilor. De aceea, exemplul din cămin trebuie să se extindă asupra modului în care se tratează intimitatea proprie și a celorlalți. De exemplu, nu este educativ ca discuțiile din familie să aibă ca subiect confidențele altora sau să alimenteze bârfe. Alături de posibilele injusteți ale unui astfel de comportament, acest tip de comentarii îi face pe copii să se considere îndreptățiți să se amestece în intimitatea altora. La fel, este important și să se vegheze asupra a ce intră în cămin prin intermediul mijloacelor de comunicare. Legat de subiectul care ne preocupă, obstacolul principal nu este doar ceea ce este indecent; acest gen de lucruri, evident, trebuie evitat mereu. Mai neclar apare modul în care anumite emisiuni de televiziune sau anumite publicații fac comerț și spectacol din viața unor persoane. Uneori, într-un mod invaziv, care atentează la etica profesiei de ziarist;

alteori, înșiși protagoniștii sunt cei care acționează imoral și se dedică satisfacerii unor curiozități frivole sau chiar morbide. Niște părinți creștini trebuie să facă în așa fel încât acest "târg al intimității" să nu intre în cămin. Și să explice motivele pentru care procedează astfel: respectul și dreptul *la decizia legitimă de a fi tu însuți, de a nu te exhiba, a menține într-o justă și pudică rezervă bucuriile, tristețile tale și durerile familiei.*[8] Scuza care se invocă de obicei pentru astfel de programe, dreptul la informare și consimțământul celor care participă la ele, are limitele ei: cele care derivă din demnitatea persoanei. Niciodată nu este moral să se dăuneze demnității, chiar dacă persoana implicată este cea care o face.

De mici

Simțul pudorii se deșteaptă în om pe măsură ce își descoperă propria

intimitate. Copiii mici, dimpotrivă, se lasă frecvent dominați de moment; de aceea, într-o atmosferă de încredere sau de joc, nu este greu să neglijeze pudoarea, uneori, poate, și dacă nu sunt atenționați în mod special. De aceea, în timpul primei copilării, munca educativă trebuie să se concentreze asupra consolidării unor obiceiuri care, în continuare, vor facilita dezvoltarea acestei virtuți. Este bine, de exemplu, să învețe cât mai repede să se spele și să se îmbrace singuri. Și, înainte să reușească acest lucru, trebuie să se facă în așa fel încât în aceste momente copilul să nu fie văzut de frații lui. De asemenea, pe cât posibil, trebuie să se obișnuiască să închidă ușa camerei lor când își schimbă hainele și să pună zăvorul când merg la baie.

Sunt lucruri de bun-simț, pe care poate le-am uitat într-o societate cu obiceiuri atât de naturaliste și care

au drept scop formarea în cel mic a unor obiceiuri asumate rațional, care mâine vor facilita adevăratele virtuți. De aceea, dacă vreodată micuțul apare sau umblă prin casă uitând de pudoare, nu trebuie să dramatizăm, dar nici să râdem - asta se lasă pentru momentele în care copilul nu este de față. Este bine, în schimb, să îl corectăm cu duioșie și să clarificăm faptul că nu s-a comportat bine. În chestiuni de educație, totul este important, deși există lucruri care, în sine, par minore sau care, la această vârstă, nu înseamnă nimic.

Imediat, copiii trebuie să învețe să respecte intimitatea celorlalți; se nasc egocentrice și puțin câte puțin descoperă că ceilalți nu trăiesc doar pentru ei și merită să fie tratați cum le-ar plăcea. Acest progres treptat se poate concretiza în numeroase detalii; învățați-i să bată la ușă – și, logic, să aștepte răspunsul, înainte de a intra într-o cameră; sau explicați-le

că trebuie să iasă dintr-o cameră atunci când sunt invitați să o facă, deoarece adulții vor să vorbească între ei. De asemenea, trebuie să li se controleze cheful de a explora – propriu acestor vârste mici – dulapuri și alte obiecte personale ale celor care locuiesc în casă. Astfel, copiii se obișnuiesc să prețuiască sfera privată a celorlalți și, totodată, să o descopere pe a lor. Și se pun bazele pentru ca, atunci când cresc, să fie capabili nu doar să respecte persoanele pentru ceea ce sunt – fii și fiice ale lui Dumnezeu – ci, de asemenea, să aibă și ei *această pudoare bună care păstrează lucrurile profunde ale sufletului pentru intimitatea dintre om și Tatăl lui, Dumnezeu, între copilul care trebuie să încerce să fie întru totul creștin și Mama care îl strânge mereu în brațele ei.*[9]

J. De la Vega (2012)

[1] Cfr. Sf. Ioan Paul al II-lea,
Audiență Generală, 19.12.1979.

[2] Cfr. *Catehismul Bisericii Catolice*,
nr. 2522.

[3] Mons. Javier Echevarría, Întâlnire
publică pentru catehizare în Las
Palmas de Gran Canaria, 7.02.2004.

[4] Cfr. *Catehismul Bisericii Catolice*,
nr. 2521.

[5] Congregația pentru Educație
Catolică, *Orientări educative asupra
dragostei omenești*, nr. 90.

[6] Predică a Sf. Josemaría, citată de
Salvador Bernal în "Mons. Josemaría
Escrivá de Balaguer", ed. Rialp,
Madrid, p. 19.

[7] Sf. Josemaría Escrivá, *Drum*, n.
376.

[8] Sf. Josemaría Escrivá, *Când
Cristos trece*, nr. 69.

[9] Sf. Josemaría Escrivá, *Sfânta Fecioară Maria a stâlpului* în “El libro de Aragón”, CAMP, Zaragoza 1976.
Publicat și în
www.sanjoosemaria.info.

---

pdf | document generat automat din
[https://opusdei.org/ro-ro/article/
educatia-in-spiritul-pudorii-1-anii-
copilariei/](https://opusdei.org/ro-ro/article/educatia-in-spiritul-pudorii-1-anii-copilariei/) (01.04.2026)